

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo tertius

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Act. vij. Vos sp̄s̄ūsc̄ō restitistis. **S**epulchrū ē vox p̄missiōis. **U**n̄ a p̄ncipio sue p̄dicatiōis dī. dñs. P̄nias agite appropinq̄ bit em̄ reg. ce. **S**at. iij. **E**t **S**at. xj. **U**enite ad me oēs q̄ la. z onē. estis: z ego reficiam̄ vos. **E**t iuener̄z req̄em̄ aniabz v̄is. **E**t **Jo.** vij. clamabat. **S**ic̄s̄ sitit veniat ad me z bibat. **E**t **Apo.** iij. **Q**ui vice rit dabo ei sedere mecum̄ in throno meo zc̄. **T**ertia ē vox cōminatōis. **E**zech. xxij. **C**ogregabo vos z succedā in igne furoris mei z stabim̄ in medio ei⁹ vt statatur argentū in medio fornacis: z sciet̄ quia ego dñs cū effuderim̄ indignitōez meā sup̄ vos **E**t **Apo.** xij. **T**imidis z incredul⁹ z execrat⁹ z homicidis z fornicatoribz: z venefic⁹: z idolatris: z oibz mēdacibz/ps̄ illozū erit in stagno ardētī igne z sulphure. **S**ūt aut̄ mltē h̄mōi cōminatōes. **M**ultip̄t̄ dñs vocat. sed heu mlti surdesunt. iō m̄ rito a dño p̄tēnunt. **E**xēplū legi in lib. **P**et. cluniacē. q̄ in pago picraue ap̄d lī/ zimachū fuit q̄dam sacerdos q̄ familiaris erat p̄ori **B**onevallis cisterciē. ordinis. **I**ste p̄or̄ freq̄nt̄ eū monebat vt vitā corrip̄eret z seculo renūciaret. **Q**ui p̄mittebat hoc aliquñ se facturū. **I**lle igit̄ subito cōit̄ egrotas/missit p̄ dicto p̄ori. **V**eniēs p̄ior̄ monebat eū implere p̄missū. **I**lle nolebat adhuc: sed differebat. **Q**ui subito clama/mauit. **P**rior̄ ora pro me: qz ecce duo v̄si veniūt ad deuorādū me. **E**to aut̄ p̄ ora/ tionē p̄oris z socioz ei⁹ liberatū se esse di. **H**ec tñ itez amonitus/ statū mutauit. **E**t tūc subito forte clamare cepit. **E**cce (inqt) ignis occupat me ad deuorādū. z petebat orari p̄ se: z opponēbat coopertorium igni. **S**ic etiā tunc liberat⁹ est p̄ orōnē p̄oris et socioz suoz: nec tñ se correxit. **T**unc fact⁹ acti expirasset/ rapit̄ ad dei iudiciuz: addit̄ ibi fiam̄ z se. **R**edit: refert̄ v̄sa z audita: z sp̄m salutis ab eo p̄cisaz. **E**t ecce (ait) duo demones portātes vnā magnā sartaginē vt frigar in ea in etnum. **E**t sciat̄ (inqt) qz ego nō infanio: qz hec est cuculla v̄a z lin teamia. **Q**d cū diceret: vna gutta friture cecidit sup̄ manū ei⁹ z deuorauit eū statiz vsq̄ ad ossa: oibz vidētibus. **E**t ait. **E**cce nūc credite: ecce nūc demones p̄iciūt me in sartaginē. **E**t hec dicēs miserime expi raut. **U**ln⁹ aut̄ illud sp̄ patebat: etiā p̄

sepulchrū. **Aug.** **U**e illis q̄b̄ p̄pat̄ ardor flammaz: dolor vermiū: ster⁹ z stridor dētū **T**erti⁹ art. **A**ud. zc̄. **N**e recuset̄ neq̄ differat̄. **D**icit̄ reglā iur⁹. **H**ora sua cuiuslibet ē nociua. ff. de reg. iu. l. in cōdēna/ tione. **E**t extra de elec. z elec. p̄tate. li. vj. c. **I**nter vniuersas. **A**udite si rex p̄prio ore quēpiā ad se vocaret multa p̄mittens: ad/ dens terribilē cōminatōez mort⁹: si renuat **C**redo qz nō differret ire ad regē. **E**xpone z applica: notādo illud **Heb.** ij. **Q**uō nos effugiemus si tantā neglexerim⁹ salutem⁹

Sermo tertius

Cognosco o/ **Q**ues zc̄. **P**etā n̄ra ipse ptulit in corp̄e suo sup̄ lignū: vt peccat⁹ mortui/ iusticie viuam⁹. j. **P**e. ij. **S**ic nos cognoscat̄ z nos illū cognoscem⁹: si petis mortui iusticie viuamus. **I**n istis aut̄ v̄s bis tria sunt noranda **P**rimū petoz̄ satisfactio copiosa. petā sc̄dm̄ satisfactionis p̄clu/ (n̄ra zc̄. sio fructuosa. vt petis mor. zc̄. **T**ertiū cōclusiōis int̄tio p̄tiosa. iust/ (cie viuā. **D**e p̄mo **P**s. **A**pod dñm̄ mi/ sericordia z copiosa zc̄. **D**e secūdo **E**sa. xxvij. **H**ic est ois fructus vt auferat̄ pctm̄ **D**e tertio **Rom.** vj. **E**xhibete membra v̄a seruire iusticie in sanctificationē. **C**ognosco zc̄. **P**rim⁹ articulus **A**n de⁹ sit cognosci bilis dō intellectu viatoris: **N**on. **B**rego. sup̄ **E**zech. **Q**uantūcumq̄ mens nostra in contemplatiōe p̄fecerit: nō ad illud quod ipse est: sed ad illd̄ quod sub ip̄o est attingit. **C**ontra. **E**sa. j. **I**mproperat̄ domin⁹ israeli qz non cognosceret deum. vbi sic dicit. **C**ognouit bos possessorē suū: et asinus p̄sepe dñi sui: **I**srael aut̄ me non cognouit. **R**ñ. iuxta doctrinā **S**co. in. j. dist. ij. **P**otest dupl̄ intelligi deum cognosci ab intellectu viatoris. **U**no mō actu cōphēsiuo. z sic nō est possivile deū cognosci a quocunq̄ intellectu creato neq̄ viatoris neq̄ b̄ri: loq̄ndo de cōphēsiōe p̄p̄ie dicta p̄m quam aliqd̄ intelligit̄ q̄ntū intelligibile est. **I**nfinītū aut̄ cōprehēdi a finito ipossibile est. **A**lio mō actu apphē/

Domínica. II. post pasca

suu. q̄ vicz attingit obiectū. Et h̄ itez du
pliciter vel actu intuitiuo. z sic deū cogno
scunt b̄ri: s̄z nō viatores. Talis ei noticia
de deo est hoi naturalr impossibil' Un̄ b̄n
di. Bri. ij. metaph. q̄ sic se h̄z ocul' noctue
ad lumen solis. sic intellect' n̄ ad ea q̄ s̄t
manifestissima nature. Vel actu abstracti
uo: z sic est naturalr cognoscibil' ab intel
lectu viatoris p̄ mediu creaturaz quē ad
modū apls ait Inuisibilia d̄i a creatu. mū
di p̄ ea q̄ facta s̄t intellecta aspiciūt sempit̄
na q̄z p̄t' ei' z diuinitas. Qd̄ aut̄ d̄c Breg.
Non dz intelligi q̄ cōtemplatio s̄t h̄at sub
deo i creatura aliq̄ qz h̄ eēt frui v̄edis qd̄
eēt sūma pueritas. fm̄ Aug. lib. lxxij. q.
xxx. Sed qz p̄cept' eētne diuine sub rōne
entis infiniti est imperfectior p̄ceptu illius vt
est hec eētne. iō ē inferior intelligibilitate
dei in se p̄t̄plato: q̄ q̄ de leg' stat in p̄spe
ctu cōi rei sub rōne ent'. Hoc a Scoto.

Pro fun. Qd̄ intellect' sit naturalr capax
diuinoz videt dicere Iuuenal' poetea d̄i.
Separat nos a grege mutoz atqz iō vene
rabile soli formi ingenū diuioz qz capax.
Et arist. ij. meta. Locat metaphisicā the
ologiaz. i. sciam de deo. Lum̄ q̄ q̄rif. An
de' zc. Dicim̄. vt s̄. Post r̄n̄sionem d̄c q̄
miseri nō studēt ex creatur' cogiscere creat
torē: cui' potētia: sapiat bonitas in creatu
ris relucet. Miseri certe q̄ nō recognoscūt
d̄m̄: de quibz conq̄rif d̄s Esa. j. vt s̄. di
cens. Cognouit bos zc. Sequitur. Et po
pulus me' nō intellexit. i. nō int' legitime
p̄siderat deū. Et qz hoc ē cā oim̄ pctōzum
Iō sequit. Ne genti peccatrici p̄lo graui
iniquitate semini nequā fi. sce. dereliquit de
um zc. Audite o pctōres auari/lubrici zc.
Vos terga deo p̄t̄tis ne deū videat'. Si
p̄ura Eze. vij. De his q̄ dorluz habebāt
p̄altare qd̄ erat abominabile d̄o vide. Et
expōe. iō de pctōre dz illud Deu. xxxij. De
reliqz deū factorē suū z oblitus est dei cre
atoris sui.

Secund' ar. In p̄ce. zc. Nunc de sc̄do
signo qd̄ ē expositio amorosa qz vicz
ch̄s se exponit p̄ oim̄b suis. Un̄ d̄c euan
ge. Bon' pastor aiaz suā dat p̄ oim̄b suis.
Est at̄ notāda h̄ triplex amorosa expō.

Prima ē copiose miseratiōis.
Sec̄da est p̄tuoze recōp̄satiōis.
Tertia ē fructuose saluatiōis.

Prima est zc. qz vicz ch̄s amore n̄ri expo
nit sanguinē corp' z vitā De p̄mo Apo. j
Dilexit nos z lauit nos a pctis n̄ris i san
suo. De sc̄do Esa. l. corp' meū dedi genē
tibz De tertio Esa. liij. Tradidit in morte
aiam suā De oibz sil' Eph. v. Ch̄s dilex
ecceliaz z tradidit semetipm̄ p̄ ea. Sc̄da
est expositio p̄tuoze recōp̄satiōis fm̄ quā
oues ch̄iani p̄ ch̄zo se debent exponere
p̄ q̄ndā recōp̄sationē illi' expositiōis q̄
ch̄s p̄ eis se exposuit. j. Joā. iij. Diliga
mus deū qm̄ ip̄e p̄or dilexit nos. Debent
igit oues p̄ amore ch̄i exponere corpus z
aniam z tp̄alia bona. De p̄mo. j. Cor. vj.
Corpus nō fornicatiōi debet: s̄z d̄no. De
sc̄do Deu. vj. Diliges d̄m̄ d̄m̄ tuū ex t.
ania tua. De tertio Honora d̄m̄ de tua
substātia. Et certe multū ē nobis necessa
riū vt oim̄a p̄ ch̄zo exponam' q̄ cū sit d̄s
m̄ testatis se p̄ nobis miseris terre vermi
miculis exposuit. Cauete q̄ ne sitis ingrat
ti: qm̄ vt d̄c Bern'. Nihil ita deo displicet
p̄sertim i filiis gr̄e quē admodū ingratitudo.
Q̄ multi sunt ingrati q̄ et coipe z aia
z tp̄ali substātia nō ad ch̄i honore vrunt:
s̄z ad ei' iniuriā turpiter abutunt. Ter
tia ē expositio fructuose saluatiōis: qm̄
delictz oia alia exponere debem' p̄ ania sal
uanda p̄ q̄ redimēda se totū exposuit ch̄s
Nā vt d̄c Aug'. Reus erit nō parū p̄c̄
sed sanguinis iesu ch̄i q̄ violat z maculat
animā ch̄i sanguine redemptā. Debz itaqz
qz p̄ ania saluanda vnusqz exponere tp̄a
lia b̄da: corpus: z carnales amicos. T̄p̄a
lia in quā bona qm̄ vt d̄c apls. j. Tim. vj.
Qui volunt diuites fieri incidunt in laque
um z in t̄ta. diaboli z desideria m̄ta inu
tilia z nociua q̄ mergunt hoim̄ in interit
tū z p̄ditionem. Et Breg. in moral. So
licitudo tp̄alium mors est z execratio sp̄ual
lium. Sunt q̄ tp̄alia exponenda. i. p̄tenu
da z in p̄tos vsus expēdēda p̄ salute aiaz.
Nā vt d̄c saluator Matt. xvj. Quid
p̄dest hoi si mundū vniuersū lu. ania p̄o s̄.
detri. pa. zc. Corpus etiā est exponendū p̄
anima saluāda: qm̄ corp' est p̄pter aiam et
dz esse anie instrumētū. Vagna q̄ abusto
tū de corpore curare: z d̄ ania quasi nihil
Ber. Cur carnē tuā p̄ciosis impiguas et
ornas quā post paucos dies vermes deu
rabūt z aniam nō curas q̄ est coram deo z

angelis p̄ncanda. Cur illi carnē tuā p̄po/
 nis: dñam ancillari: z acilla dñari/magna
 abusio est. Carnales etiam amicos debet
 vnusquisq; p̄ aia saluāda exponere. Nam
 vt d̄r Bieg. in homel. Pro q̄buscūq; car/
 nalib; amicis aut p̄pinqs n̄ est a dei amore
 flectēdū. fatu? p̄fecto est q̄ p̄ amore carna/
 liū amicorū ipedit a ch̄i seqla z salute aie
 sue. **E**xemplū legim? de q̄dā qui aliq̄n
 ro tempore p̄pinquorū amore retardat? est
 a seqla ch̄i. Hic autē semel amicos vocās
 ad p̄uuiū: inter epulas interrogaui vnū
 quē sibi magis fidelē credebat: vt si eū di/
 ligeret/minimū digītū suū p̄ ei? amore in
 ignem mitteret. Ille p̄o timens h̄ reuicit:
 nec fidē quā simulauerat exhibuit. **E**t de/
 inde ceteris oib; p̄ ordinē req̄sīt: idē in eis
 reppit qd̄ in p̄mo. Tūc ille dixit. **O**b amo/
 rem dei v̄i hacten? a dei seqla retardat?
 sum. sed ampl? nolo retardari: qz cū m̄
 mū mēbz v̄i corpis noluerit igni trāsc̄o
 rō p̄ me exponere ad horā: idō nec ego to/
 tū corp? z aiam p̄ vob; exponere volo igni
 p̄petuo. **I**do h̄n d̄r Deut. iij. Custodi te
 metipm: z aiam tuā sollicite serua.

Tertiar. Audist? zc. Timet? ne da/
 mnari: Forte dicat: timēdū non ē/cū
 ch̄is p̄ nob; se exposuerit p̄ salute nob; adq̄
 renda. Sed arēdite qd̄. l. di. Cum aliq̄d
 alicui p̄mittit sub certa p̄dicōe: illa cōdi/
 cione nō stāte ob ill? culpā cui p̄mittit: p̄/
 missū reuocat. vt h̄z. **L.** de p̄dicōe ob cau/
 sam da. l. si lib. **A.** ad h̄ q̄a fm̄ Joā. j. in c.
 de cele. miss. **C**leric? b̄nficiat? nō dicēs of/
 ficiū tenet restituere fruct? q̄s interim re/
 cipit ab ecclia. qz p̄pter officii dat b̄nficiū:
 vt in c. diuersis. de cleric? p̄iugatis. **P**one
 etiā casum siue exēplū. **R**ex p̄mittit militi
 mille florenos si vigilet ad custodia castri
 et vigilare nō vult. **A**n debeat stipēdia re/
 cipere: **T**ertū est q̄ nō. **E**xpone z applica
 qm̄ nō p̄mittit nob; regnū celoz nisi sub cō/
 ditione. s. si mādāta dī seruem?. **D**at. xix.
 Si vis ad vitā ingredi serua mādāta.

Sermo quartus

Cognosco o/
 ues zc. **L**ulus liuore sanati su/
 mus. j. **P**e. ij. **H**ec snia ostēdit

quō ch̄is approbatōe cognoscit oues: quō
 liuore suo sanauit eas. **I**n q̄bz verbis sunt
 tria noranda. **D**ilectōis suauitas: liuoris
 sublimitas/cul? .s. filij dei/fructuositas: sa/
 nati sum?. **P**ro ist; trib; **E**sa. liij. **I**pe vul/
 nerat? ē p̄pter inq̄tates n̄ras: attritus est
 p̄pter scelera n̄ra: disciplina pacē n̄re super
 eū: z liuore ei? sanati sum?. **C**oḡsco zc.
Prim? ar. **A**n noticia q̄ oues ch̄i ch̄i
 stum coḡscent sit speculatiua vl̄ practi/
 ca. **V**ide in dñica in sexage. ser. vij. **S**z p̄
 fundamēto nota q̄ paz; valet cognitio dī
 et legē. **V**nie sine opib;. **H**oraci? i odis si/
 ue carmib;. **Q**uid leges sine morib; vane
 p̄ficiūt. **V**n̄ sat; h̄z q̄ hmōi cognitio ē pra/
 ctica: qm̄ d̄r Arist. ij. metaph. **F**inis specu/
 latiuē est veritas: practice p̄o op?. **L**etere
 vide vbi s.

Secūdu? ar. **I**n p̄ced. zc. **H**ic de ter/
 tio signo qd̄ est collectio seu aduna/
 tio fructuosa: de q̄ in euange. **A**lias oues
 habeo q̄ nō sunt ex h̄ ouili z illas oportet
 me adducere: z fiet vnū ouile z vn? pastor.
Vbi est p̄tēplāda triplex vnitas tā ouiu;
 cū pastore q̄ ouiu inter se.

Prima est vnitas nature.
Secunda est vnitas gratie
Tertia est vnitas glorie
Prima est vnitas nature. qz voluit pastor
 n̄r se nob; p̄formare i vnitate nature. **P**hilo/
 lip. ij. **S**emetipm̄ exinanitit for. ser. acci. i
 similitudinē hoim fact? zc. **E**t hoc sic voluit
 vt z nosipm̄ p̄formemur p̄ participatiōnē
 sue diuinitat; .ij. **P**e. j. vt p̄ hec efficiamini
 diuie p̄fortes nature. **O** m̄leri p̄tōres q̄
 diabolo mag; se q̄ ch̄o p̄formāt. **H**mōi
 aut vnitas nature manifesta est inf; oues.
Boeci? li. de cōsol. **D**e hoim gen? simili
 cōsurgit ab ortu. **E**t cui? p̄sideratiōe idu/
 ci debem? ad ch̄i charitatē z n̄r mutuam
 dilectiōem. **S**alach. ij. **A**unq̄d nō vn? ē
 p̄ oim n̄m: **A**unq̄d nō deus vn? creauit
 nos: q̄re q̄ despicit vnusq; v̄m fratrem
 suū: **N**ā **E**ccl. xij. **O**e aial diligit sibi sile.
Audite inuidi: iracundi: p̄ditiosi: z hmōi

Secda est vnitas ḡe. de q̄ **R**o. xij. **D**ul/
 ti vnū corp? sum? in ch̄o: singuli aut alter
 alter? mēbra. **A**udite o auari q̄ nō cōpa/
 timini necessitatib; alioz: imo magis eos
 opp̄mit; vsur; fraudibus: z rapinis. **C**erte
 ostenditis vos nō p̄tinere ad ch̄i corpus.